

Rozprawy zdalne a ergonomiczne warunki pracy tłumacza przysięgłego

dr Magdalena Łomzik

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Warunki pracy tłumaczy ustnych w sądzie

- niskie wynagrodzenie,
 - nieprzewidywalność wypowiedzi,
 - odmowa wglądu do akt,
 - trudna terminologia, slang, idiolekty, dialekty
 - tłumaczenie na / z języka, który nie jest językiem ojczystym danego obcokrajowcy,
 - bardzo szybka i niewyraźna, chaotyczna mowa,
 - brak przerw dla tłumacza,
 - złe nagłośnienie sali,
 - brak wystarczającej ochrony dla tłumacza w okresie pandemii,
 - nieergonomiczne stanowisko pracy tłumacza w sądzie
- (brak miejsca do siedzenia, brak własnego mikrofonu, zbyt odległe miejsce od obcokrajowca).

Problemy związane z udziałem tłumaczy w rozprawach zdalnych

(Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer (BDÜ 2010))

- problemy akustyczne
- brak widoczności lub ograniczona widoczność
- problemy z przyporządkowaniem osoby do wypowiedzi
- ograniczona możliwość odczytywania elementów komunikacji niewerbalnej
- problemy z przerwaniem wypowiedzi
- brak bezpośredniego kontaktu (brak możliwości tłumaczenia poufnych rozmów)

Problemy związane z udziałem tłumaczy w rozprawach zdalnych

(Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer (BDÜ 2010))

- problemy z obsługą programu
- ograniczenie do tłumaczenia konsekutywnego i rezygnacja z tłumaczenia szeptanego (wydłużenie trwania rozprawy)
- ograniczenie możliwości wykonania tłumaczenia avista

Problemy związane z udziałem tłumaczy w rozprawach zdalnych

(Bundesforum Justizdolmetscher und -übersetzer (BFJ 2019))

- ograniczona widoczność (poszczególne osoby lub cała sala)
- ograniczenie do tłumaczenia konsekutywnego
- zmiana sytuacji komunikacyjnej (nienaturalny sposób mówienia, brak kontaktu wzrokowego, brak możliwości odczytywania mimiki, obecność w domu, a nie w sądzie)
- negatywny wpływ złej jakości połączenia na ocenę osoby
- zwiększenie obciążenia kognitywnego tłumaczy

Problemy związane z udziałem tłumaczy w rozprawach zdalnych

(Bundesforum Justizdolmetscher und -übersetzer (BFJ 2019))

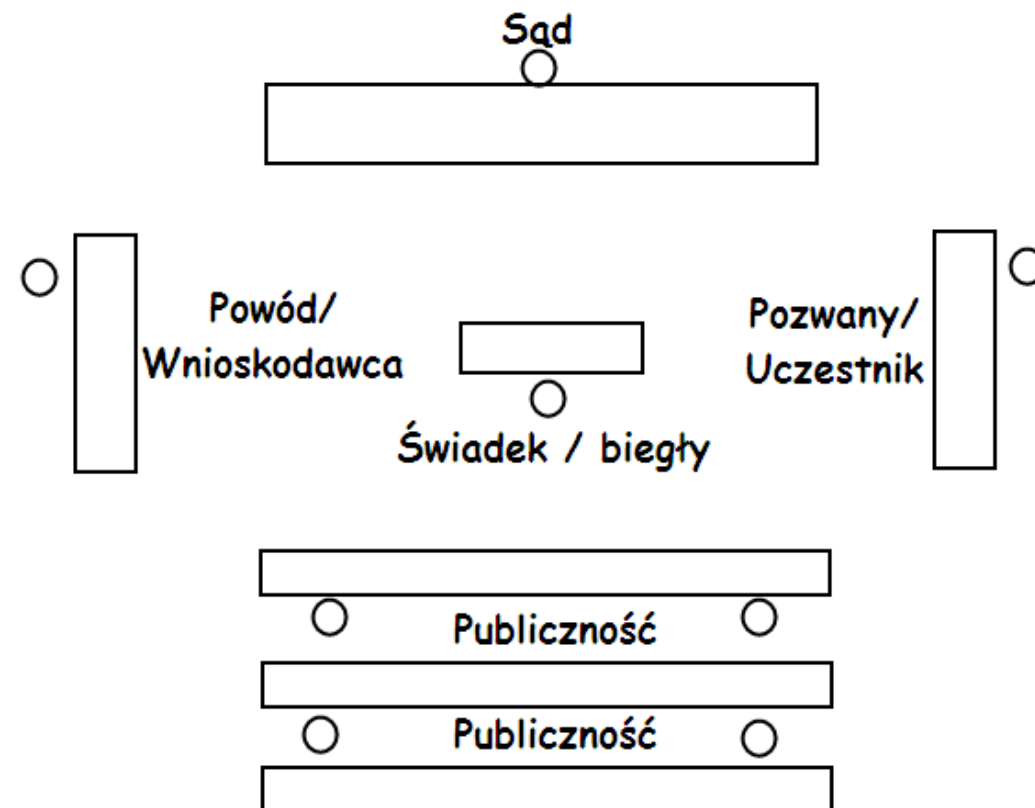
- tłumacz nie jest w stanie poprzez ćwiczenia uniknąć trudności, które są typowe dla tłumaczenia podczas wideokonferencji
- negatywne oddziaływanie na samopoczucie tłumacza, zdolność do pracy i jego zdrowie (wskutek braku informacji wizualnej, przemęczenia pracą przy monitorze)
- możliwe naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych
- problemy techniczne
- koszty zakupu sprzętu

Udział tłumacza w wideokonferencji (tłumacz na sali rozpraw)

- problemy z życia wzięte

- brak wcześniejszej informacji o wideokonferencji,
- brak monitora (jeden ogólnodostępny średni monitor w rogu sali (prawy górny róg na schemacie)
- brak komputera, słuchawek, mikrofonu, kamery,
- brak wygodnego miejsca na sali,
- słaba widoczność i słyszalność,
- pogłos w sali,
- problemy z przerywaniem wypowiedzi czy dopytywaniem,
- niewidoczny tłumacz (brak kamery dla tłumacza),
- niesłyszalny/słabo słyszalny tłumacz (brak mikrofonu),
- przesunięcie czasowe wypowiedzi,
- problemy z połączeniem internetowym,
- brak możliwości sprawdzenia możliwości zrozumienia obcokrajowca/tłumacza.

Schemat sali sądowej

„Poradnik korzystania z wideokonferencji w postępowaniu transgranicznym” (Sekretariat Generalny Rady UE 2014)

Planowanie, zamawianie i instalowanie sprzętu wideokonferencyjnego w salach rozpraw

- należy ocenić potrzeby, nakreślić konkretną sytuację przestrzenną
- do planowania należy zaangażować **ekspertów** (specjaliści z dziedziny tłumaczenia/językoznawstwa, prawa i techniki)
- **należy stosować technologie wysokiej jakości**: wszystkim uczestnikom należy zapewnić wysokiej jakości dźwięk i obraz, a tłumaczowi – jeśli trzeba – dodatkowy sprzęt (należy korzystać z osobnej kamery dokumentowej)
- należy przeprowadzić fazę próbną,
- należy umożliwić wprowadzanie nowych technologii etapami,
- **należy zapewnić tłumaczowi odpowiednie warunki pracy**: na przykład ergonomiczne i ciche pomieszczenie oraz możliwość obsługi sprzętu.

„Poradnik korzystania z wideokonferencji w postępowaniu transgranicznym” (Sekretariat Generalny Rady UE 2014)

Usprawnianie zdalnego tłumaczenia podczas wideokonferencji w sali rozpraw

- należy korzystać z usług tłumaczy i innych osób mających stosowne kwalifikacje: należy korzystać z usług odpowiednio wykwalifikowanych tłumaczy oraz prawników doświadczonych w pracy z tłumaczami,

- należy zaoferować szkolenia tłumaczom i prawnikom:

przed zastosowaniem nowej technologii należy zaoferować szkolenie wprowadzające, następnie należy zapewnić możliwość ustawicznego kształcenia zawodowego (m.in. w takich dziedzinach, jak: znajomość szerszego kontekstu, posługiwanie się technologiami, sytuacja komunikacyjna oraz techniki pomocnicze, np. radzenie sobie ze stresem).

- należy uzgodnić procedury oceny ryzyka,

„Poradnik korzystania z wideokonferencji w postępowaniu transgranicznym” (Sekretariat Generalny Rady UE 2014)

Usprawnianie zdalnego tłumaczenia podczas wideokonferencji w sali rozpraw

- należy opracować wytyczne/protokoły,
- należy opracować przepisy na wypadek awarii,
- **zbiór sprawdzonych rozwiązań: pracownicy sądów, prawnicy praktycy oraz stowarzyszenia tłumaczy powinni stale współpracować, by poszerzać zbiór sprawdzonych rozwiązań z dziedziny wideokonferencji i tłumaczenia zdalnego.**

Jak się przygotować do wideokonferencji?

„Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego”

§72 Stanowisko pracy tłumacza przysięgłego

2. W przypadku tłumaczenia z użyciem urządzeń do tłumaczenia na odległość (np. urządzeń do wideokonferencji) tłumacz powinien **uzgodnić** z osobami prowadzącymi czynność, a także osobami, których wypowiedzi ma tłumaczyć, **zasady lub sygnały niewerbalne umożliwiające sprawne wykonanie tłumaczenia** (np. znak przerwy na tłumaczenie czy znak, którym tłumacz zasygnalizuje, że tempo mówienia jest zbyt szybkie).

Jak się przygotować do wideokonferencji?

„Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego”

§76 Dobra słyszalność wypowiedzi uczestników czynności

Tłumacz przysięgły ma prawo domagać się **zapewnienia mu dobrej słyszalności, bez zniekształceń brzmienia wypowiedzi** wszystkich uczestników postępowania.

§79 Zakłócenia procesu komunikacji

Tłumacz przysięgły powinien powiadomić osobę prowadzącą czynność, jeżeli w procesie komunikacji stwierdzi lub ma obawę, że **nastąpiło niepełne zrozumienie.**

§79 Czas pracy tłumacza przysięgłego

- **Tłumacz przysięgły ma prawo żądać zmiennika w tłumaczeniu ustnym** w przypadku długotrwałego tłumaczenia.
- **Tłumacz przysięgły ma prawo do przerwy.**

Jak się przygotować do wideokonferencji?

Praktyczne wskazówki

- upewnić się co do formy rozprawy,
- **omówić z sędzią warunki współpracy, nasze potrzeby, tłumaczenie zdalne/ z sali,**
- lepsza jest obecność tłumacza i obcokrajowca w jednym miejscu,
- przy nieobecności obcokrajowca w sądzie: lepiej prosić o umożliwienie pracy z domu/biura (jeżeli mamy dobre warunki do wykonywania pracy zdalnie),
- w przypadku pracy zdalnej: zadbać o bardzo dobre połączenie internetowe, sprzęt, pomieszczenie, sprawdzić działanie systemu,
- poprosić o podanie zasad tłumaczenia/przerywania wypowiedzi/ dopytywania przy rozpoczęciu rozprawy,
- domagać się dobrej widoczności i słyszalności osób,
- domagać się połączenia próbnego (także tłumacząc z sali rozpraw),
- korzystać ze szkoleń.

The header features a dark green background with a series of repeating geometric patterns. These patterns consist of concentric semi-circles and dotted lines in a lighter green shade, creating a rhythmic, architectural look.

Dziękuję za uwagę!